

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

LPIS

Používání POR v okolí vod

Podklady pro školení

Říjen 2011

Asociace
soukromého zemědělství ČR

1. Základní informace

Tento podklad se věnuje stručným návodům, jak si vyhledat „rizikové“ půdní bloky z hlediska vody a jak vůči nim zacházet s chemií (přípravky na ochranu rostlin tj. POR). V rámci „plošných dotací“ státní rostlinolékařská správa (SRS) kontroluje podmínky vycházející z cross compliance (SMR 8a, SMR9).

Jedním z hlavních kontrolních nástrojů je evidence POR (v kombinaci s kontrolou na místě). Základem by tedy pro mě mělo být zjištění, zda se mě omezení aplikace POR uvedené na etiketě přípravku nějak týká.

Stručný postup, jak zjistit, zda se mě nějaká omezení týkají a jak se chovat je tento:

1. Zjistím v LPIS „rizikové“ půdní bloky tj. bloky blízko vody, bloky v ochranných pásmech vodních zdrojů, bloky svažitě či meliorované (kapitola 2).
2. Zjistím omezení u POR, které používám (kapitola 3).
 - a. Mám bloky v ochranném pásmu vodních zdrojů?
 - b. Používám POR s větou SPe3 (pásma v okolí vody) a mám bloky blízko vody?
 - c. Používám POR s větou SPe2 (rizikové půdy) a mám bloky, které jsou meliorované a svažitě?
3. Mohu zadat v LPIS odpočitatelné plochy k parcelám (kapitola 4) a následně si je manuálně odpočítávat při zadávání aplikací POR.

2. Voda v LPIS

Vztah půdních bloků k vodě najdu souhrnně na záložce Tisky a konkrétně na záložkách k půdnímu bloku. Tisk č. 2 „**Přehled PB s detailními údaji k aktuálnímu datu**“ obsahuje informace o svažitosti bloku, vzdálenosti od vody a melioracích na bloku. Stejné informace najdu na záložce „**Podrobné**“ ke konkrétnímu půdnímu bloku.

Tisk č. 16 „**Zařazení PB/DPB do ochranných pásem vodních zdrojů**“ obsahuje informace o přítomnosti ochranného pásma na bloku. Přítomnost ochranného pásma lze také zjistit na záložce „**OPVZ**“ ke konkrétnímu půdnímu bloku.

V mapě v LPIS zobrazím vodu rozsvícením žárovky „**Vodní toky**“ ve stromečku. Aktuální ochranná pásma vodních zdrojů mohou zapnout klikem na žárovku „**OPVZ – nezávazné (aktualizace 2011)**“. Meliorace lze zobrazit v mapě klikem na žárovku **Nitrátová směrnice/Uložení hnojiv – detail/Meliorace**.

ZOD	AEO-EAFRD	Svažitost [°]	Vzdál. od vody [m]	Meliorace	Aplikační pásmo	Vhodný k zatr.
O	P	Q	R	S	T	U
ano		3,50	71,36	ne	III a.	ano
ano		2,80	365,66	ne	II.	ano

PB/DPB: 2208 (690-0990)					
Základní	Podrobné	Zem.parcely	NS	Hnojiště	
Eroze	Vazby	AZZP	OPVZ	GMO	Historie

Vodní útvary

Vodní útvary
Povrchový,Stálý
Povrchový,Občasný
Podzemní,Stálý
Podzemní,Občasný
Vodní plocha

Vodní útvary zóna 25 m

Vodní útvary zóna 50 m

OPVZ - nezávazné (aktualizace 2010)

OPVZ - nezávazné (aktualizace 2011)

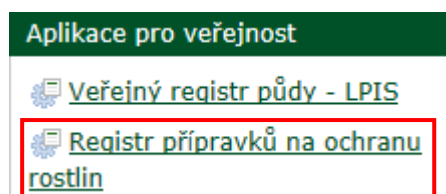
I.stupeň
II.stupeň
PH02a
PH02b
PH03
nerozlišený stupeň

3. Podrobně k omezení používání POR v okolí vod

Pro omezení použití POR žádný speciální tisk vytvořen není, neboť požadavky pro použití v okolí vod a ochranných pásmech vodních zdrojů má každý POR řešený individuálně v rozhodnutí o registraci/etiketě.

Požadavky na používání POR týkající se ochrany vod zjistím z hodnocených údajů uvedených v rozhodnutí o registraci jednotlivých POR, uvedených v Registru přípravků na ochranu rostlin. Do Registru přípravků na ochranu rostlin se lze dostat:

- z úvodní stránky **Portálu farmáře** z okna **Aplikace pro veřejnost** (v této aplikaci lze vyhledávat POR podle různých vyhledávacích kritérií – plodina, typ omezení použití apod.), nebo
- z **EPH** při zadávání aplikace POR kliknu na ikonu otazníčku , který mi zobrazí informace z rozhodnutí o registraci (otazníček se nachází i na skladové kartě POR).

Zjistím-li, že u POR, které používám, jsou omezení ve vztahu k vodám, mohu si zadat u parcely **odpočitatelnou plochu**. Zadané pásmo (plocha) se mi pak bude nabízet při zadávání aplikace POR v EPH. Zadanou plochu, pak klikem mohu manuálně odečíst tj. je to jakási upomínka, abych při zaznamenání použití POR do evidence nezapomněl plochu odečíst (*jedním ze způsobů kontroly ze strany SRS je kontrola evidence a ošetřené plochy příslušným POR v rámci PB*). Jak zadat odpočitatelnou plochu k parcele je popsáno v kapitole 4.

Obecně lze říci, že bych měl sledovat, zda se u POR, co používám, vyskytují věty **SPe3** (omezení v pásmech u vody), **SPe2** (omezení na rizikových půdách), **OP II.st/PHO1/PHO2** (omezení v ochranných pásmech vodních zdrojů).

Označení z hlediska vlivu na vodní organismy	
	Ostatní věty - vodní organismy
	R věty - vodní organismy
	S věty - vodní organismy
	SP věty - vodní organismy

SPe2	Za účelem ochrany ... (podzemní vody / vodních organismů) přípravek neaplikujte na půdách... (uvést zpřesňující údaje o druhu půdy nebo situaci).
SPe3	Za účelem ochrany vodních organismů dodržte neošetřené ochranné pásmo ... m (zpřesnit údaj o vzdálenosti) vzhledem k povrchové vodě.

Označení z hlediska ochrany vodních zdrojů	
	Ochranná pásma vod
OP II.st.	Přípravek je vyloučen z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů podzemní a/nebo povrchové vody
PHO1	Přípravek je vyloučen z použití ve vnitřní části 2. pásma hygienické ochrany zdrojů podzemních i povrchových vod (pokud není v konkrétních případech 2. pásmo hygienické ochrany rozděleno na vnitřní a vnější část, platí omezení pro celé 2. pásmo).
PHO2	Přípravek je vyloučen z použití ve vnitřní části 2. pásma hygienické ochrany zdrojů podzemních vod. (Pokud není v konkrétních případech 2. pásmo hygienické ochrany rozděleno na vnitřní a vnější část, platí omezení pro celé 2. pásmo). Ve vnitřní části 2. pásma hygienické ochrany povrchových vodních zdrojů může být přípravek použit za těchto podmínek: a) použití mimo období, kdy lze očekávat do 24 hodin dešťové srážky, b) použití s výjimkou vnitřní části 2. PHO povrchového zdroje vod, který slouží přímo k odběru vodárnami, c) použití za předpokladu, že bude dodržen 50 m široký neošetřený pás směrem k vodnímu toku nebo 10 m směrem k nejbližšímu odvodňovacímu kanálu a vyloučení svažitých pozemků (nad 15°), kde je riziko splachu do povrchových vod, d) zajištění zvýšeného dozoru, případně sledování reziduí v indikovaných případech, e) důsledné zohlednění rozsahu zaplavení a nezbytnosti ošetření daných pozemků.

3.1 Omezení POR v ochranných pásmech vodních zdrojů

Některé POR mají omezení použití v ochranných pásmech vodních zdrojů. Toto omezení je uvedeno na etiketách POR a v podmínkách registrace přípravku. **Závazné pro použití POR jsou údaje uvedené na etiketách.**

POZOR! Aplikace POR v ochranných pásmech vodních zdrojů je kontrolována SRS již v sezóně roku 2011!!

OPVZ jsou ochranná pásma vodních zdrojů stanovená podle současně platné legislativy, tj. dle zákona č. 254/2001 Sb. – vodní zákon. Tato ochranná pásma se dělí na I. a II. stupeň. **OPVZ I. stupně** je souvislé území kolem jímacího objektu nebo zařízení. **OPVZ II. stupně** nemusí navazovat na OPVZ I. stupně ani být souvislým územím. Vymezení těchto ochranných pásem je stanoveno rozhodnutím místně příslušného vodoprávního úřadu.

PHO tj. pásma hygienické ochrany jsou ochranná pásma vymezovaná podle původního zákona o vodách 138/1973 Sb. (v souladu se Směrnicí Ministerstva zdravotnictví č. 51/1979 v souladu se zákonem č. 20/1966 Sb. o péči o zdraví lidu), může se dělit na tři stupně **PHO1**, **PHO2**, **PHO3**. Druhý stupeň PHO se dále může dělit na druhý stupeň vnitřní (**PHO2a**) a druhý stupeň vnější (**PHO2b**). Jednalo se o plošnou ochranu vod, kdy příslušné povodí vodního zdroje bylo vždy celé součástí jednotlivých stupňů PHO.

Vzhledem k tomu, že proces převymezení původních PHO předpokládá zdlouhavé vodoprávní řízení, platí ve většině případů stále původní vymezení.

Možnosti použití POR v ochranných pásmech vodních zdrojů:

- I.stupeň OPVZ a PHO1 – nelze používat POR
- II.stupeň OPVZ, PHO2a, PHO2b
 - **nelze používat POR označené větou „OP II.st - vyloučené z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů podzemní anebo povrchové vody“**
 - **nelze používat POR označené větou PHO1, popř. PHO2** (platí u 3 starších registrovaných přípravků - Bofix, Esteron, Dicopur MP)

V nově aktualizované vrstvě OPVZ – nezávazné (aktualizace 2011) v LPIS jsou ochranná pásma rozlišena následovně:

- I.stupeň (OPVZ)
- II.stupeň (OPVZ)
- PHO2a (může být ve vodoprávním rozhodnutí označen jako II.stupeň vnitřní)
- PHO2b (může být ve vodoprávním rozhodnutí označen jako II.stupeň vnější)
- PHO3 (může být ve vodoprávním rozhodnutí označen jako III.stupeň)
- Nerozlišený stupeň – toto označení je uvedeno v případech, kdy není dostatek podkladů pro označení ochranného pásma. V těchto případech je vhodné informovat se na příslušném vodoprávním úřadě o platnosti ochranného pásma (může zde probíhat vodoprávní řízení o změně ochranného pásma).

U nově registrovaných přípravků (po druhé polovině roku 2008) **by měl být uveden vztah k II. stupni ochrany vodních zdrojů**. U dříve registrovaných přípravků často naleznete k informaci o ochraně vod „nezařazeno“ tj. POR není ze strany SRS zařazen z hlediska použitelnosti v II. stupni ochrany vod, v tomto případě žádné omezení neplatí.

Ke zjištění omezení použití POR ve II. stupni ochrany vod mohou využít EPH. Při zadávání aplikace POR kliknu na ikonu otazníčku , který mi zobrazí informace z rozhodnutí o registraci. Detaily z rozhodnutí o registraci rozbalím klikem na zelenou šipku . Pokud je přípravek označen větou: „OP II.st – Přípravek je vyloučen z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů podzemní anebo povrchové vody.“, platí toto omezení pro II. stupeň OPVZ, PHO 2a a PHO 2b.

Omezení týkající se vody najdu v detailu registrace v části „Ochranná pásma vod“. V poznámce/upřesnění se na registraci uvádí, zda se jedná o zdroj vody povrchové nebo podzemní.

Seznam rozhodnutí k registrovanému přípravku na ochranu rostlin

Datum poslední aktualizace dat: 19.09.2010

Obchodní název přípravku: **Touchdown Quattro**

Datum použitelnosti přípravku: 31.12.2017

Registrované přípravky

Registrační číslo	Držitel rozhodnutí	První účinky rozhodnutí ode dne	Používání povoleno max. do	Název účinné látky	Použití v IP	Ochranná pásma vod	Biologická funkce	Pro ekologické zemědělství
4495-0	Syngenta Limited	26.11.2005	31.12.2017	Glyphosate	Sadů:Povoleno Vinic :Povoleno Zeleniny:Povoleno	Nezařazeno	Herbicid	Ne
4495-1	AgroBio Opava, s.r.o.	26.10.2006	31.12.2017	Glyphosate	Sadů:Povoleno Vinic :Povoleno Zeleniny:Povoleno	Nezařazeno	Herbicid	Ne
4495-3	LOVELATerežín.s.r.o.	07.02.2008	31.12.2017	Glyphosate	Sadů:Povoleno Vinic :Povoleno Zeleniny:Povoleno	Nezařazeno	Herbicid	Ne
			2.2017	Glyphosate	Sadů:Povoleno Vinic :Povoleno Zeleniny:Povoleno	Přípravek je vyloučen z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů...	Herbicid	Ne

Vodní zdroje

OP II.st.	Přípravek je vyloučen z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů...	Přípravek je vyloučen z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů povrchové vody
-----------	--	--

3.2 Omezení použití POR v určité vzdálenosti od vody

Povinnost dodržení pásma u vody **mají jen některé přípravky (zejména nově registrované)**. Vzdálenost je variabilní od 3 do 40 m a je stanovena v rozhodnutí o registraci/na etiketě. Pásma se **týkají plných modrých čar vodních toků nebo modrých fleků (vodní plocha) v LPIS**.

POZOR! Aplikace POR v ochranných vzdálenostech od vody (případně od okrajů pozemků) není součástí kontrol SRS v roce 2011!! Toto omezení bude kontrolováno SRS až po nabytí účinnosti novely zákona č. 326/2004 Sb. (popř. úpravy vyhlášky č. 327/2004 Sb.). Proto je vhodné sledovat informace ohledně aplikace omezení použití POR na portálu eAGRI, které budou hodnocené údaje zpřesňovat.

Ke zjištění omezení použití POR mohu využít také EPH – rozhodující je ale informace na ETIKETĚ přípravku, která může být mírně „pozadu“ za údaji v registru (důvod doběh starých etiket).

Při zadávání aplikace POR v EPH kliknu na ikonu otazníčku , který mi zobrazí informace z rozhodnutí o registraci. Detaily z rozhodnutí o registraci rozbalím klikem na zelenou šipku . Zkratka **SPe3** znamená povinnost dodržení ochranného pásma. Omezení týkající se vody najdu v detailu registrace v řádku „Vodní organismy“.

U POR, kde není předepsáno v rozhodnutí o registraci použití protiúletového opatření (protiúletových trysek) může být v návodu informace, že ochrannou vzdálenost je možné redukovat pomocí aplikační techniky. Tato informace by měla znít následovně „Ochrannou vzdálenost podle věty SPe3 lze redukovat pomocí aplikační techniky v souladu s postupem uvedeným na webových stránkách SRS www.eagri.cz“.

Na webových stránkách SRS v levé části menu Mechanizace/minimalizace úletů,

<https://eagri.cz/ssl/web/srs/portal/mechanizace/minimalizace-uletu/>

jsou aplikační zařízení s protiúletovou úpravou rozdělena do tří kategorií podle procenta redukce nežádoucího úletu (50%, 75%, 90%). Při aplikaci POR tímto zařízením je možné zkrácení ochranné vzdálenosti podle stanovených tabulek, max. však na 6 m (u trvalých kultur na 6 m).

3.3 Omezení POR na svažitých a meliorovaných pozemcích

Omezení použití na svažitých či meliorovaných pozemcích mají jen některé přípravky. K zjištění omezení použití POR mohu využít EPH. Při zadávání aplikace POR kliknu na ikonu otazníčku , který mi zobrazí informace z rozhodnutí o registraci. Detaily z rozhodnutí o registraci rozbalím klikem na zelenou šipku . Zkratka **SPe2** znamená omezení aplikace na rizikových půdách (svažité, meliorované). Omezení najdu v detailu registrace v části „Vodní organismy“.

PŘÍPRAVKY NA OCHRANU ROSTLIN				Za účelem ochrany vodních organismů přípravek neaplikujte na svažitých půdách a na půdách s drenážemi.
Název POR				
Boxer				
Touchdown Quattro				
EVIDENCE PRO ZELENOU NAFTU - NE				
DO DATA	ČINNOST			
		Vodní organismy	SPe2	Neaplikujte na půdách ...

Obdobně existuje i omezení použití některých přípravků na svažitých půdách nad 3 stupně svažitosti, které mají nejmenší vzdálenost od vody nižší jak 100 metrů (např. Boxer).

4. Zadání odpočitatelných ploch

U založených zemědělských parcel mohou zadat tzv. odpočitatelné plochy (na záložce „*Odpoč. ploch.*“), mj. v okolí vodních toků (dále také například kolem okrajů pozemků a plochy krajinných prvků). **Odpočitatelné plochy slouží ke snazšímu zaevidování odpočtů aplikovaných výměr u aplikací POR.** Zadané odpočitatelné plochy se mi budou vždy dopředu nabízet při zadávání aplikací POR v EPH a nebudu muset na jejich zadání pamatovat.

Odpočitatelné plochy bych si měl zadat v případě, že

- používám POR, které mají v registraci/etiketě omezení k použití v pásmech u vodních toků, ve kterých je nelze použít (kód SPe3 viz kap. 3.1) a mám bloky blízko u vody,
- používám POR, které mají v registraci/etiketě omezení k použití v ochranných pásmech vodních zdrojů (kód OP II. st., PHO1, PHO2 viz kap. 3.2) a mám bloky, které částečně spadají do ochranného pásma (na části, která do pásma nespadá chci aplikovat POR).

Zadání odpočitatelné plochy „pásma kolem vod. útvarů“ provádím následujícím způsobem:

1. Z tisku č. 2 **Přehled PB s detailními údaji k aktuálnímu datu** si vypíšu PB, u kterých chci zadat odpoč. plochu (bloky blízko vody, kde aplikuji POR s omezením).
2. Naleznu si příslušný PB a na formuláři parcely, na záložce „*Odpoč. ploch.*“ Kliknu na „*Nová odpoč. plocha*“.
3. Vyberu „*Pásma kolem vod. útvarů*“ a zadám „*vzdál. od vody (m)*“ např. 10 m. Automaticky se mi nabízí platnost od počátku platnosti parcely (*k výběru mohou být i další data*). Kliknu na OK.
4. Automaticky se spočítala plocha pásma. Tato plocha se mi bude nabízet k odečtení v EPH při zadávání aplikace POR na parcelu. Odpočitatelnou plochu mohu zrušit poklikem na .
5. V EPH si podle aplikace POR, kterou zadávám, mohu vybrat, zda a kterou zadanou odpočitatelnou plochu manuálně odečtu klikem na .

Parcela: Pod Bonzetem (690-0990/5105/3/1)

Plat.od: 01.01.2007 Plat.do:---

Plodiny Činnosti Hnojiva Pastva POR Výměry Areály

Odpoč.ploch.

Typ	Vzd.* (m)	Výměra(ha)	Plat. od
* vzdálenost od vody / šířka			
Nová odpoč. plocha			

Ukončit parcelu Smazat parcelu

Typ Vzd.* (m) Výměra(ha) Plat. od

* vzdálenost od vody / šířka pásma

Typ: Pásma kolem vod. útvarů

Vzdál. od vody(m): 10

Platnost od: 01.01.2007

Ok Storno

Plodiny Činnosti Hnojiva Pastva POR Výměry Areály

Odpoč.ploch.

Typ	Vzd.* (m)	Výměra (ha)	Plat. od	Plat. do
Pásma kolem vod. útvarů	10	0.0105	01.03.2011	
Ostatní odp. plocha		0.5	01.03.2011	

* vzdálenost od vody / šířka pásma

Nová odpoč. plocha Editace odpoč. ploch

1 - Parcela pod Bonzetem je 6 metrů od vody. Při pěstování plodin jsou na ní aplikovány POR s předepsaným omezením ochranné vzdálenosti od vody 10 metrů, proto si toto pásmo k parcele zadám.

2 – Kliknu na „Nová odpoč. plocha“.

3 – Zvolím typ pásma – pásmo kolem vod. útvarů a zadám šíři pásma. Podle vzdálenosti bloku od vody se plocha sama vypočítá. Pokud vím jak velkou plochu chci odpočítávat, mohu zvolit typ „ostatní odpoč. plocha“, kde zadávám přímo výměru plochy.

Kliknu na OK.

4 – U zadaného pásma se mi spočítala výměra plochy. Klikem na „zákaz vjezdu“ plochu z parcely smažu.

PARCELA: Pod Bonzetem(690-0990/5105/3)

DATUM A ČAS APLIKACE: 08.09.2011

PLÁNOVANÁ APLIKACE: ☐

CÍLOVÁ PLODINA: * Pšenice setá ozimá

ZPŮSOB APLIKACE: Vlastní zařízení

TANKMIX: Ne

VÝMĚRA PARCELY: 2,31 ha

APLIKOVÁNO NA VÝMĚŘE: 1,81 ha

Odečitatelné plochy:

Typ	Šíře pásma	Výměra	Odečíst
Pásma kolem vod. útvarů	10,00 m	0,01 ha	
Ostatní odp. plocha	m	0,50 ha	

5 – Při zadávání aplikace POR v EPH mohu klikem na ikonu odečíst zadanou odpočitatelnou plochu. Výhodou zadaných odpočitatelných ploch je, že je při zadávání aplikace vidím a mohu si uvědomit, zda potřebuji snížit výměru aplikace či ne.

Poznámka: Pokud je na půdním bloku založeno více parcel zároveň a nejsou zakreslené, tak i když odpočitatelnou plochu zadávám k jednotlivé parcele, tak LPIS napočítává plochu za celý PB, protože zde nejsou jednotlivé parcely zakresleny. V tomto případě je pro správné načtení odpočít. plochy nutné parcely zakreslit do mapy.